

Bank Spółdzielczy
w Jędrzejowie

**Informacje podlegające ujawnieniu
Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie**

według stanu na dzień 31.12.2017

WPROWADZENIE

Bank Spółdzielczy we Jędrzejowie, zwany dalej „Bankiem” z siedzibą w Jędrzejowie ul. Przytkowskiego 30,28-300 Jędrzejów zgodnie z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) z uwzględnieniem przepisów art. 111 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1376) oraz Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach i Rekomendacji P Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu monitorowania płynności finansowej banków ogłasza w sposób ogólnie dostępny informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej z wyłączeniem informacji nieistotnych, zastrzeżonych lub poufnych.

I. INFORMACJE OGÓLNE O BANKU :

1. Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie , zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Jędrzejowie, ul. Przytkowskiego 30.wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Kielcach XWydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000145662
2. Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. Od dnia 31.12.2015 roku jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
3. Zgodnie ze Statutem Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie działa na terenie województwa świętokrzyskiego głównie powiatujędrzejowskiego oraz powiatów ościennych.
4. Na dzień 31.12.2017 r. Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
  - Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie ,
  - Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie Oddział w Imielnie .
5. Bank jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:
  - Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (wraz z później wydanymi standardami technicznymi)zwane dalej Rozporządzeniem CRR,
  - Ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997r. z późn. zmianami,
  - Ustawy Prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1982r. z późn. zmianami,
  - Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z dnia 07 grudnia 2000r. z późn. zmianami,
  - Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
  - Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanymi uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego,
  - Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji z dnia 10 czerwca 2016r.,
  - Uchwał i rekomendacji nadzorczych Komisji Nadzoru Finansowego,
  - Statutu Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie.
6. Informacja o działalności Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu

art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 za dany rok obrotowy – art. 111a Ustawy Prawo bankowe :

Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Bank nie działa w holdingu w rozumieniu art.141 f prawa bankowego.

8. Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej – art. 111a Ustawy Prawo bankowe :

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku stopa zwrotu wynosiła 0,0084 .

II. ZAKRES STOSOWANIA – Art. 436 Rozporządzenia .

Według stanu na dzień 31.12.2017 Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

III. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA - w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej– art. 435 CRR oraz art. 111a Ustawy Prawo bankowe (dane jakościowe aktualne na dzień sporządzenia niniejszej Informacji)

3.1. System zarządzania

System zarządzania w rozumieniu ustawodawcy, stanowi wewnętrzny instrument mający zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności. Jest to zbiór zasad, mechanizmów i procedur, których zadaniem jest organizacja procesów decyzyjnych i ocena działalności bankowej. System zarządzania ma wspomagać prawidłowe, efektywne i skuteczne kierowanie Bankiem przez jego organy.

Na podstawie art. 435 ust. 1, lit. a-d Rozporządzenia CRR Bank informuje, że posiada niżej wymienione uregulowania dotyczące:

- a) strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- b) struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej ujawnień i statutu lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie,
- c) zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka,
- d) strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko.

3.2. System zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykami w Bank odbywa się na podstawie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jędrzejowie” przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia zarządzania ryzykami jest zgodna ze Strategią Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie, podlega corocznemu przeglądowi

zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku wystąpienia znacznych zmian wewnętrznych lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Jędrzejowie zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść. Cele te mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

Szczegółowy opis procedur w zakresie zarządzania istotnymi ryzykami w Banku zawierają polityki i instrukcje dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka. Podlegają one bieżącej weryfikacji (nie rzadziej niż raz w roku) i zatwierdzeniu przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany i objęty „Regulaminem funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Jędrzejowie” definiującym częstotliwość, zakres, odbiorców oraz terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) gromadzenie informacji,
- 2) identyfikację i ocenę ryzyka, polegającą na określeniu źródeł ryzyka zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- 3) zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka, planowaniu działań, wydawaniu rekomendacji zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- 4) monitorowanie ryzyka, polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- 5) limitowanie ryzyka,
- 6) raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Zarządu o skali narażenia na ryzyko i podjętych działaniach,
- 7) kontrolę i ocenę procesu zarządzania ryzykiem.

3.3. Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, uznanymi przez Bank za istotne

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, zalicza się:

- 1) ryzyko kredytowe w tym ryzyko koncentracji, rezydualne,
- 2) ryzyko płynności,
- 3) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 4) ryzyko operacyjne,
- 5) ryzyko braku zgodności,
- 6) ryzyko biznesowe (wyniku finansowego).

Ryzyko kredytowe

Celami strategicznymi odnośnie zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku są:

- 1) utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela kredytowego,
- 2) stałe doskonalenie jakości obsługi klienta,
- 3) ograniczenie ryzyka kredytowego Banku,
- 4) doskonalenie systemów oceny zdolności kredytowej w szczególności metody identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka kredytowego ekspozycji wobec poszczególnych dłużników, papierów wartościowych oraz ryzyka kredytowego na poziomie portfela,
- 5) zasady dywersyfikacji portfela ekspozycji kredytowych, dostosowane do ustalonego przez bank dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego,
- 6) doskonalenie monitoringu kredytowego wraz z systemem klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banku
- 7) rozwijanie działalności handlowej oraz inwestycyjnej w granicach zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, przy założeniu zachowania bezpieczeństwa finansowego Banku, postanowień nadzorczych rekomendacji i adekwatności kapitałowej.

Ryzyko operacyjne

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku wdrażany jest w celu:

- 1) minimalizowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- 2) usprawniania działań prowadzonych przez Bank,
- 3) doskonalenie systemów zarządzania poszczególnymi czynnikami ryzyka operacyjnego,
- 4) doskonalenie systemu motywowania pracowników oraz zarządzania kadrami,
- 5) doskonalenie procesów występujących w działalności banku, zmniejszając tym samym poziom ryzyka operacyjnego i strat operacyjnych,
- 6) wykorzystywanie najlepszych, najbardziej efektywnych form zabezpieczania ryzyka operacyjnego,
- 7) zapobiegania powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażających utratą ciągłości działania Banku.

Ryzyko płynności

1. Cele polityki Zarządu powinny odzwierciedlać specyfikę Banku, a także konkretne jego cele:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- b) zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,

- c) optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
  - d) zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, w szczególności poprzez pozyskiwanie środków obcych stabilnych tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym, przy czym Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności uwzględniając przyjęte przez Bank limity koncentracji, zakładające ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
3. Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności i finansowania nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji; Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Ryzyko stopy procentowej

Podstawowymi celami w procesie zarządzania ryzykiem płynności są:

1. Utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach niezagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej Banku.
2. Utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany.
3. Minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku.
4. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Ryzyko biznesowe

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym:

1. Kontynuowanie dotychczasowej działalności z założeniem zrównoważonego rozwoju Banku.
2. Stałe monitorowanie angażowania środków Banku w instrumenty finansowe, mogące nieść za sobą ryzyko dla działalności.
3. Funkcjonowanie Banku w strukturze Zrzeszenia banków spółdzielczych.

4. Doskonalenie umiejętności dotyczącej planowania wyników finansowych banków.
5. Ocena ryzyka wyniku finansowego i wpływ produktów bankowych na to ryzyko.
6. Prowadzenie działań mających na celu prawidłowe zarządzanie aktywami i pasywami w celu ustalenia optymalnego wyniku finansowego.
7. Opracowywanie planu finansowego biorącego pod uwagę zarządzanie wszystkimi istotnymi ryzykami.
8. Podnoszenie wiedzy pracowników dotyczącej oceny zdolności kredytowej klientów oraz rozpoznawania czynników rynkowych, które mogą wpływać na taką ocenę.
9. Ocena ryzyka kredytowego dotycząca wdrażania nowych produktów.
10. Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka cyklu gospodarczego w ramach prawidłowego zarządzania aktywami i pasywami.
11. Ustalenie bezpiecznych limitów kredytowych na podstawie danych historycznych i monitorowanie ich.
12. Bezpieczne i zdywersyfikowane zaangażowanie w różne branże.
13. Doskonalenie technik zarządzania ryzykiem strategicznym oraz ryzyka zmian w otoczeniu makroekonomicznym banku.
14. Analizowanie poziomu ryzyka wraz określeniem wpływu na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przeszłości.

3.4. Opis struktury organizacyjnej w zakresie zarządzania ryzykami

Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- 1) pierwsza linia obrony (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- 2) druga linia obrony (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - którą stanowi działanie: funkcję kontroli (ryzyka) - mającej za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, która obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji, a także komórki ds. zgodności,
- 3) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- 1) działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegające na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, a także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony,
- 2) w ramach drugiej linii obrony zachowana jest niezależność między komórką ds. ryzyk i analiz ekonomicznych a stanowiskiem ds. zgodności,
- 3) działanie trzeciej linii obrony, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszej i drugiej linii

obrony, przy czym kompetencje w przedmiotowym zakresie posiada jednostka zarządzająca Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

- a) Rada Nadzorcza,
- b) Zarząd,
- c) Komitet Kredytowy,
- d) Komórka ds.ryzyk i analiz ekonomicznych,
- e) Stanowisko ds. zgodności
- f) Audyt wewnętrzny,
- g) Pozostali pracownicy Banku.

W związku z wymogami art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR, Bank informuje, że:

- 1) Zgodnie z aktualnym schematem organizacyjnym Banku członkowie Zarządu pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio w Radzie Nadzorczej lub Zarządzie) lub organach innych podmiotów,
- 2) Członkowie Zarządu powoływani są przez Radę Nadzorczą Banku na wniosek Prezesa Zarządu, zgodnie z przepisami prawa i Statutem Banku. Prezesa Zarządu powołuje Rada Nadzorcza za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego,
- 3) Członków Rady Nadzorczej powołało Zebranie Grup Członkowskich, zgodnie z wówczas obowiązującymi z zapisami Statutu i przepisami prawa,
- 4) W Banku obowiązują procedury dokonywania ocen odpowiedniości Członków Zarządu Banku oraz Członków Rady Nadzorczej, biorąc pod uwagę oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Regulaminem działania Rady Nadzorczej. Oceny Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Grup Członkowskich zgodnie z Regulaminem wyborów członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie. Oceny Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego dokonuje Zebranie Przedstawicieli.
- 5) W Banku nie został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka. Podział odpowiedzialności, obowiązków oraz szczegółowy ich zakres zawiera Statut, Regulamin organizacyjny Banku oraz zakresy czynności poszczególnych pracowników zaangażowanych w proces zarządzania ryzykami.

Skład osobowy Zarządu w trakcie roku 2017 uległ zmianie. Z dniem 1 października 2017 roku Rada Nadzorcza powołała do Zarządu p. Kamila Jałochę, który pełni funkcję Członka Zarządu ds. handlowych.

Skład osobowy Rady Nadzorczej w trakcie roku 2017 nie uległ zmianie.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

- a) Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie

Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko),

b) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku,

c) Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”,

d) Komórka ds. ryzyk i analiz ekonomicznych odpowiada za gromadzenie, przetwarzanie, pomiar, monitorowanie i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowanie i aktualizację regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami i adekwatności kapitałowej, opracowywanie projektów strategii, polityk i limitów ograniczających ryzyko. Komórka wykonuje testy warunków skrajnych z poszczególnych ryzyk oraz z adekwatności kapitałowej. Szczegółowe zadania Komórki ds. ryzyk i analiz ekonomicznych zawarte są w regulacjach Banku z zakresu zarządzania poszczególnymi ryzykami i oceny adekwatności kapitałowej,

e) Stanowisko ds. zgodności ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Stanowisko ds. zgodności identyfikuje ryzyko braku zgodności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych, a także poprzez przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających. Stanowisko monitoruje poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, np. poprzez przeprowadzanie testów zgodności. Raportuje Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej na temat ryzyka braku zgodności w Banku.

f) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Ochrony Zrzeszenia BPS ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich jednostek i komórek oraz zgodności realizowanych procesów z regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.

Audyt wewnętrzny przeprowadza kontrole poprawności zarządzania ryzykami. Bada i ocenia adekwatność oraz skuteczność kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie systemu zarządzania ryzykami. Analizuje metodyki i procesy zarządzania ryzykami oraz ich zgodność z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi Banku. Przeprowadza ocenę poprawności wyliczenia minimalnego wymogu kapitałowego oraz jakości procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Dokonuje oceny przeglądu i efektywności tych procesów oraz formułuje rekomendacje zmierzające do likwidacji nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych kontroli .

f) Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowanie tych zdarzeń.

3.5. System informacji zarządczej

W celu podejmowania trafnych decyzji strategicznych, prawidłowego kierowania działalnością Banku, jego stanem finansowym oraz ryzykami na które jest narażony, jak również w celu zapewnienia niezbędnej kontroli i oceny jego działalności i systemu wczesnego ostrzegania w Banku Spółdzielczym w Jędrzejowie obowiązuje sformalizowany system informacji zarządczej. Procedura określa cele i składniki systemu informacji zarządczej, zasady tworzenia, zakres i tryb przekazywania informacji zapewniając warunki możliwe najwyższej jej użyteczności w procesie zarządzania Bankiem oraz monitorowanie potencjalnych zagrożeń.

Podstawowym celem systemu informacji zarządczej jest terminowe dostarczenie odpowiednim komórkom organizacyjnym Banku informacji kompleksowej, rzetelnej, wiarygodnej, a także właściwej pod względem formy i treści, będącej odpowiedzią na tematy interesujące je w danym momencie, a także informacji okresowej na tematy przeszłości, teraźniejszości i prognozowanej przyszłości oraz o istotnych zdarzeniach wewnątrz i na zewnątrz Banku.

3.6. System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zgodny z zapisami art. 9c Ustawy Prawo bankowe i składa się z trzech niezależnych poziomów:

1. Na pierwszy poziom (linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, w tym stosowanie przez pracowników mechanizmów kontroli ryzyka, oraz mechanizmów kontrolnych, a także dokonywanie w ramach obowiązków służbowych pracowników poziomego monitorowania (monitorowania w ramach pierwszego poziomu) przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez ich weryfikację bieżącą lub testowanie.
2. Na drugi poziom (linię obrony) składa się co najmniej:
  - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych,
  - 2) działalność komórki do spraw zgodności,
3. Pracownicy komórek Banku na drugim poziomie (drugiej linii) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez monitorowanie pionowe (weryfikacja bieżąca lub testowanie pierwszego poziomu przez poziom drugi) lub monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie poziome w komórkach drugiego poziomu).
4. Na trzeci poziom (linię obrony) składa się działalność audytu wewnętrznego, która w Banku realizowana jest przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

System kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje:

- 1) Mechanizmy kontrolne obejmujące : procedury, podział obowiązków, autoryzację, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych, kontrolę dostępu, kontrolę fizyczną, proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym, inwentaryzację, dokumentowanie odstępstw, wskaźniki wydajności, szkolenia, samokontrola)
- 2) ustalone limity ryzyka,
- 3) zdefiniowaną podległość służbową,
- 4) zakres uprawnień i odpowiedzialności oraz uprawnień decyzyjnych;
- 2) proces identyfikacji, pomiaru i oceny ryzyka,
- 3) polityki, strategie, instrukcje i metodologie pozwalające na realizację zamierzonych celów,
- 4) systemy informacji zarządczej i nadzorczej,
- 5) proces okresowego przeglądu i oceny zgodności działania komórek i jednostek organizacyjnych Banku z zasadami polityki i procedurami,
- 6) zasady związane z wyznaczaniem kapitału wewnętrznego.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny, odpowiedzialny. Szczegółowy tryb przeprowadzania i dokumentowania czynności kontrolnych wykonywanych w ramach system kontroli wewnętrznej określony został w obowiązującym w Banku Regulaminie kontroli wewnętrznej.

Na funkcję kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 Ustawy Prawo bankowe, składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;
- 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka. Nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Rada Nadzorcza, a odpowiedzialność za funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej ponosi Prezes Zarządu.

IV. INFORMACJA O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU BANKU - wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Ocena odpowiedniości członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku przeprowadzana jest zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz wytycznymi Komisji Nadzoru Finansowego. Na podstawie przeprowadzonej oceny stwierdza się, iż członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, prowadzenia działalności z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów w nim zgromadzonych oraz posiadają wiedzę, doświadczenie i kwalifikacje niezbędne do zarządzania Bankiem, a ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia naruszenia reputacji Banku.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku spełniają wszystkie kryteria ujęte w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, tj.:

- 1) Posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzanych im obowiązków dając rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.
- 2) Liczba funkcji pełnionych przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej dostosowana jest do charakteru, skali i stopnia złożoności prowadzonej przez Bank działalności.
- 3) Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku nie pełnią dodatkowych funkcji wymienionych w art. 22aa ust. 3 ustawy Prawo bankowe.
- 4) Pełnią swoje funkcje w sposób uczciwy i rzetelny oraz kierują się niezależnością osądu, zapewniając skuteczną ocenę i weryfikację podejmowanych i wykonywanych decyzji związanych z bieżącym zarządzaniem Bankiem.
- 5) Posiadają cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia potrzeby zapewnienia prawidłowości realizacji zadań przez organy Banku, w których zasiadają.
- 6) Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie zapewnia środki niezbędne do przygotowania członków Zarządu i Rady Nadzorczej do pełnienia przez nich funkcji oraz środki niezbędne do ich szkolenia.

V. FUNDUSZE WŁASNE – Art. 437 Rozporządzenia

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień 31.12.2017 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia 575/2013 i Prawa Bankowego.

Na kapitał podstawowy Tier 1 Banku składają się następujące pozycje:

- fundusz udziałowy uwzględniany w części dozwolonej przez organ nadzorczy,
- fundusz zasobowy,
- fundusz z aktualizacji wyceny.

Bank nie posiada składników funduszy własnych kwalifikujących się do kapitału dodatkowego Tier 1.

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2017 r. składały się z kapitału podstawowego Tier I wyniosły łącznie **13 593tys. zł**. Poniżej przedstawiono uzgodnienie pozycji kapitału obliczonych zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Dla zachowania przejrzystości i czytelności danych zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

Tabela : Struktura funduszy własnych na dzień 31.12.2017 [w tys. zł] wg Rozporządzenia CRR.

Składniki funduszy własnych		w tys. zł.
1	FUNDUSZE WŁASNE	13 593
1.1	KAPITAŁ TIER I	13 593
1.1.	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	13 593
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	791
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-791
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	117

1.1.1.4	Kapitał zasobowy	13 415
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	111
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne - kwoty brutto	-27
1.1.1.11.1	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-27
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-23
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	0
1.2.1.	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	0

Opis składników kapitału Tier I:

a) Zyski zatrzymane w kwocie 0,0 zł – pozycja równa jest wypracowanemu zyskowi netto, który jest korygowany z rachunku funduszy dla celów obliczania norm ostrożnościowych jeżeli nie zaistniały przesłanki zaliczenia go do funduszy własnych określone w Rozporządzeniu CRR.

b) Skumulowane inne całkowite dochody 117 tys. zł – pozycja składa się z funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego .

c) Kapitał zasobowy 13 415 tys. zł –tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Fundusz ten zasila również wpisywane jakieg wpłacane jest zgodnie ze statutem przy deklarowaniu i wpłacaniu nowych i kolejnych udziałów.

e) Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych 111 tys. zł – składają się z części opłaconego funduszu udziałowego. Na mocy przepisów przejściowych Rozporządzenia CRR (art. 484 oraz 486) obejmuje udziały wpłacone do dnia 31.12.2011 r., których kwota dodatkowo podlegała amortyzacji w 50 % (w roku 2014 w wysokości 20%, w roku 2015 - 10%, w roku 2016 -10% w roku 2017 -10%).

f) Inne wartości niematerialne i prawne 27 tys.zł – pozycja obejmuje wartości niematerialne i prawne posiadane przez Bank. Ujmowane w kwocie netto, pomniejszają fundusze.

g) Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I 23 tys. zł - dotyczy korekty kapitału Tier I o wartość 23 tys. zł, tj. 20% niezrealizowanych zysków z aktualizacji wyceny rzeczowego majątku trwałego, które Bank usuwa z pozycji kapitału Tier 1 zgodnie z art. 468 Rozporządzenia CRR.

Opis składników kapitału Tier II:

a) Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II 0 tys. zł – Bank nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

Uzgodnienie pozycji funduszy własnych Tier I do bilansu w zbadanym sprawozdaniu finansowym (zgodnie z ustawą o Rachunkowości) przedstawiono w Tabeli:

Pozycja w bilansie	Wartość w sprawozdaniu w tys. zł	Pozycja w tabeli Struktura funduszy własnych wgRozporządzenia CRR.
Kapitał (fundusz) podstawowy	111	1.1.1.6 ujęta jest tylko część tego funduszu zgodnie z art. 484 i art. 486 Rozporządzenia
Kapitał (fundusz) zapasowy	13 415	1.1.1.4
Zysk (strata) netto	791	1.1.1.2.2.1
Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	117	1.1.1.3
Razem kapitały (fundusze) własne wykazane w zbadanym sprawozdaniu	14 434	

finansowym + zysk		
Wynik netto, który nie może być zaliczony w dacie raportu do funduszy własnych na potrzeby wyliczania norm ostrożnościowych	-791	1.1.1.2.2.2 Wartość zysku netto zasili fundusze własne po uchwaleniu przez Zebranie Przedstawicieli
Kwota wartości niematerialnych i prawnych	-27	1.1.1.11.1
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-23	1.1.1.26 zgodnie z art. 468 ust. 1 Rozporządzenia CRR Bank 20% z aktualizacji rzeczowego majątku trwałego.
Fundusz udziałowy	111	kwota funduszu udziałowego zamortyzowana do dnia 31.12.2017 oraz kwota udziałów wpłaconych po dniu 31.12.2011r.
Razem kapitały (fundusze) własne	13 593	1

VI. WYMOGI KAPITAŁOWE – Art. 438 Rozporządzenia

6.1. Opis stosowanych metod do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzenia CRR oraz regulacje wewnętrzne. Bank zarządzając adekwatnością kapitałową uwzględnia stanowisko KNF w zakresie zalecanych dodatkowych buforów kapitałowych. Mając na uwadze powyższy cel Bank regularnie:

- identyfikuje ryzyka istotne z punktu widzenia swojej działalności,
- zarządza ryzykami istotnymi,
- wyznacza kapitał wewnętrzny, który zobowiązuje się posiadać na wypadek materializacji ryzyka,
- kalkuluje i raportuje miary adekwatności kapitałowej,
- przeprowadza testy warunków skrajnych,
- porównuje potrzeby kapitałowe z posiadanym poziomem kapitałów własnych,
- integruje proces oceny adekwatności kapitałowej z procesem opracowywania strategii Banku, planów finansowych i sprzedażowych.

Proces szacowania kapitału wewnętrznego – został zatwierdzony i sformalizowany przez regulacje wewnętrzne. Celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Z założenia proces szacowania kapitału jest procesem łączącym elementy zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem. Procedury w procesie szacowania kapitału są poddawane regularnym przeglądom wewnętrznym, których zadaniem jest zapewnienie utrzymania kompleksowości procedur oraz ich proporcjonalności w stosunku do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.

Minimalne wymagania kapitałowe w Banku, obliczane na podstawie Rozporządzenia UE obejmują:

- łączna ekspozycja na ryzyko kredytowe, wyliczana metodą standardową pomnożona przez 8%, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 1423/2013 UE;
- wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego, rozumianego jako ryzyko walutowe równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe, wyliczanej metodą de minimis,
- wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym (o ile Bank nie pomniejsza funduszy własnych z tytułu przekroczenia limitów znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym),

4. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego –równy ekspozycji na ryzyko operacyjne, obliczanej metodą bazowego wskaźnika .

Dodatkowe wymogi kapitałowe w Banku obejmują ryzyka istotne dla Banku, wymienione w Dyrektywie UE, nie ujęte w minimalnych wymogach o których mowa powyżej, tj.:

1. wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka płynności.
2. wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej w tym:
  - a. ryzyka przeszacowania
  - b. ryzyka bazowego
3. wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka przekroczenia limitów dużych ekspozycji.
4. W procesie szacowania wymogów dodatkowych wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania tymi ryzykami.

Bank w ramach szacowania kapitału wewnętrznego nie stosuje obniżek wymogów na poszczególne rodzaje ryzyka w ramach wymogu regulacyjnego.

Kapitał wewnętrzny dla powyższych ryzyk wyliczany jest na podstawie wewnętrznych metod zaakceptowanych przez Zarząd uwzględniających skalę i specyfikę działania Banku w kontekście danego ryzyka (zasada proporcjonalności). Bank nie uwzględnia korelacji między poszczególnymi rodzajami ryzyka. Uznanie ryzyka za istotne nie rodzi w konsekwencji, co do zasady konieczności alokacji kapitału na ten rodzaj ryzyka istotnego jeżeli ocena nie uzasadnia takiej alokacji.

6.2. Informacje ilościowe w zakresie adekwatności kapitałowej

W 2017 roku Bank utrzymywał całkowity współczynnik kapitałowy TCR oraz współczynnik kapitałowy Tier 1 na poziomie powyżej minimum regulacyjnego, określonego w Rozporządzeniu 575/2013, a także powyżej poziomów rekomendowanych przez KNF. Na dzień 31 grudnia 2017 roku całkowity współczynnik kapitałowy wyniósł 33,58%, a współczynnik Tier 1 33,58%.

W 2017 roku Bank w celu wyznaczenia całkowitego wymogu kapitałowego stosował metody wynikające z Rozporządzenia CRR, w tym w szczególności dla wymogów, które wystąpiły w 2017 r.:

- a) Metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z Tytułem II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR,
- b) Metodę wskaźnika podstawowego do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z Tytułem III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR,

Bank nie prowadzi działalności w portfelu handlowym, a dla dużych ekspozycji w portfelu bankowym przestrzegają i nie przekraczały limitów określonych w art.395–401 Rozporządzenia CRR.

Tabela : Zestawienie wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2017 [w tys. zł]

Lp.	Kategoria ryzyka	Suma ekspozycji na ryzyko	Kwota
1.	ryzyko kredytowe	33 064	2 645
2.	ryzyko rynkowe (walutowe)zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. ryzyko stopy procentowej - zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	0	0
3.	przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0	0
4.	ryzyko operacyjne	7 411	593
	RAZEM ŁĄCZNY WYMÓG	40 475	3 238

	TIER I podstawowy	TIER I	łącznie TIER I
Fundusze własne	13 593	13 593	13 593
Współczynniki kapitałowe	33,58%	33,58%	33,58%

6.3. Wymóg w zakresie funduszy na ryzyko kredytowe

Regulacyjny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego ustalany jest przez Bank metodą standardową. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem (z uwzględnieniem współczynnika wsparcia MŚP – 0,7619) dla każdej z klas ekspozycji (tj. wartość wymogów kapitałowych). Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wynosi 2 645 tys. zł.

Tabela : 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla kategorii ekspozycji określonych w art. 112 Rozporządzenia na dzień 31.12.2017 [w tys. zł]

Ekspozycje	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	629	50
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	799	64
Ekspozycje detaliczne	25 903	2 072
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	202	16
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	296	24
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	1 205	97
Inne pozycje	4 028	322
RAZEM – wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	33 064	2 645

6.4. Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu do ryzyka operacyjnego

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest zgodnie z metodą wskaźnika bazowego (art. 315– 316 Rozporządzenia CRR). Wymóg kapitałowy jest równy 15% wartości średniej z trzech lat obliczonego wskaźnika. Wskaźnik jest sumą odpowiednich pozycji z rachunku zysków i strat określonych w Rozporządzeniu CRR z odpowiednim znakiem.

Tabela :Wskaźniki dotyczące wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne [w tys. zł]

L.p.	Kalkulacja wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne	Wymóg kapitałowy
1	Wskaźnik za okres ostatnich 3 lat (2014-2016)	3 953
2	Współczynnik	15%
3	Wymóg na ryzyko operacyjne w 2017r.	593

6.5. Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań i koncentracji kapitałowej

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie tworzy wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań i koncentracji kapitałowej.

6.6. Dodatkowe wymogi kapitałowe

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie tworzył dodatkowych (wewnętrznych) wymogów kapitałowych.

6.7. Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku rodzajów ryzyka oraz ustalanie wymagalnego poziomu kapitału wewnętrznego wystarczającego na zabezpieczenie ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka w Banku jest ryzyko kredytowe oraz jego pochodne wymienione w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku oraz w Dyrektywie 2013/36 Unii Europejskiej, tj. ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują również inne rodzaje ryzyka, takie jak:

- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- ryzyko operacyjne w tym ryzyko braku zgodności;
- ryzyko płynności;
- ryzyko kapitałowe (reputacji), będące pochodną w/w ryzyk;
- ryzyko biznesowe;
- inne ryzyka uznane przez Bank za istotne, na podstawie „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym, w Jędrzejowie” wymienione w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku oraz w Rozporządzeniu nr 575/2013 UE.

W celu ustalenia sumarycznego wymogu kapitałowego, Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych ryzyk dotyczących zarówno minimalnego dodatkowego wymogu kapitałowego.

Alokacja kapitału według wymagań dla **minimalnych wymogów kapitałowych** w roku 2017 dotyczyła wyłącznie ryzyka kredytowego oraz operacyjnego i wyniosła 3 238 tys. zł.

W roku 2017 nie wystąpiła konieczność alokacji kapitału dla **dodatkowych wymogów kapitałowych**.

Tabela: Wyniki szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017 rok [w tys. zł]

Rodzaj ryzyka	Wymagany według Banku łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału według wymagań dla minimalnych wymogów kapitałowych	Alokacja kapitału według wymagań dla dodatkowych wymogów kapitałowych
Ryzyko kredytowe	2645	2645	X
Ryzyko operacyjne	593	593	X
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	3 238	3 238	X
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	nieistotne
koncentracji w sektor gospodarki	0	X	nieistotne
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0	X	nieistotne
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	0	X	nieistotne
Dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	0	X	0
ryzyko przeszacowania	0	X	nieistotne
ryzyko bazowe	0	X	nieistotne
ryzyko opcji klienta	0	X	nieistotne
ryzyko krzywej dochodowości	0	X	nieistotne
Dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko płynności	0	X	0
Dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kapitałowe, z tego:	0	X	0
ryzyko koncentracji funduszu udziałowego	0	X	nieistotne
ryzyko koncentracji „dużych” udziałów	0	X	nieistotne
Pozostałe ryzyka, z tego:	0	X	0
ryzyko cyklu gospodarczego	0	X	nieistotne
ryzyko strategiczne	0	X	nieistotne
ryzyko utraty reputacji	0	X	nieistotne
ryzyko modeli	0	X	nieistotne
Łączna wartość dodatkowych (wewnętrznych) wymogów kapitałowych	0	X	0
Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	3238	X	X
Uznany kapitał	13 593	X	X
Kapitał podstawowy TIER I	13 593	X	X
Kapitał TIER 1	13 593	X	X
Łączny współczynnik wypłacalności	33,58	X	X
Współczynnik kapitału podstawowego TIER I	33,58	X	X
Współczynnik kapitału TIER I	33,58	X	X
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	33,58	X	X

Wartość łącznego współczynnika kapitałowego znacznie przewyższyła poziom limitu obowiązującego w roku 2017 tj. 13,25%.

VII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRACHENTA – Art. 439 Rozporządzenia

Nie dotyczy

VIII. BUFORY KAPITAŁOWE – Art. 440 Rozporządzenia

Bufor antycykliczny, o którym mowa w tytule VII, rozdział 4 Dyrektywy 2013/36/UE nie dotyczy Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie.

IX. WSKAŹNIK GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – Art. 441 Rozporządzenia

Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie na dzień 31.12.2017 nie należał do banków systemowo istotnych.

X. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – Art. 442 Rozporządzenia

10.1. Definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Należność z rozpoznaną utratą wartości (utraconej jakości) to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy zagrożonych. Bank kwalifikuje należności do kategorii zagrożone zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- a) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- b) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Należność bez rozpoznanej utraty wartości to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy normalne lub pod obserwacją.

Rezerwy na należności zagrożone o różnej klasie ryzyka oraz kredyty detaliczne i kredyty pod obserwacją tworzone są w Banku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Jako ekspozycję przeterminowaną, Bank uznaje każdą należność zarówno kapitał jak i odsetki nie spłacone w terminie.

10.2. Średnia kwota ekspozycji w 2017 r. oraz stan ekspozycji przed i po uwzględnieniu technik redukcji ryzyka kredytowego

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej na dzień sprawozdawczy, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnia (liczona jako suma stanów na koniec grudnia 2016r. oraz 4-ech kwartałów 2017 roku podzielona przez 5) kwota ekspozycji w okresie od 31.12.2016 roku do 31.12.2017 roku w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela: Ekspozycje kredytowe w podziale na klasy [w tys. zł]

Kategorie ekspozycji określone w art. 112 Rozporządzenia	Wartość ekspozycji:	Średnia wartość ekspozycji :
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	16 160	14 144
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	8	10
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	30 859	31 102
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	896	792
Ekspozycje detaliczne	43 235	43 760
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	266	553
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	228	249
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0	0
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	1 205	1 140
Inne pozycje	4 475	4 476
RAZEM METOSA STANDARDOWA :	97 332	96 224

Bank nie stosuje przy obliczaniu całkowitego wymogu na ryzyko kredytowe pomniejszenia z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego.

10.3. Rozkład ekspozycji w istotnych podziałach

Strukturę ekspozycji oraz wartość należności przeterminowanych w danej grupie kontrahentów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela: Ekspozycje przeterminowane w podziale na istotne grupy kontrahentów [w tys. zł]

Treść		Zaangażowanie bilansowe brutto	Ekspozycje zagrożone brutto	Przeterminowane ogółem			
				do 30 dni	od 30-90 dni	od 90 do 180	pow. 180
A	Sektor finansowy (kasa i środki w Banku Zrzeszającym)	30 858	0	0	0	0	0
B	Sektor niefinansowy	43 670	1 007	0	0	0	1 007
1	Osoby prywatne	5 546	62	0	0	0	62
2	Podmioty gospodarcze, rolnicy	37 725	945	0	0	0	945
3	Pozostałe podmioty niefinansowe	399	0	0	0	0	0
C	Sektor budżetowy	8	0	0	0	0	0
D	Papiery dłużne emitowane przez Skarb Państwa	2 997	0	0	0	0	0
E	Papiery dłużne emitowane przez NBP	9 019	0	0	0	0	0
F	Papiery dłużne emitowane przez banki	4 144	0	0	0	0	0

Działalność kredytowa Banku skoncentrowana jest głównie na obszarze powiatu jędrzejowskiego i okolic. Z tego obszaru geograficznego pochodzi większość ekspozycji kredytowych. Z uwagi na fakt, iż Bank prowadzi działalność na ograniczonym, niewielkim obszarze kraju, nie wyodrębnia się rozkładu geograficznego ekspozycji. Ryzyku koncentracji geograficznej uznano za nieistotne z punktu widzenia ryzyka i adekwatności kapitałowej.

Tabela : Ekspozycje kredytowe w podziale na istotne branże [w tys. zł]

Sektor gospodarki:	zaangażowanie (bilansowe i pozabilansowe) na 31.12.2017 r.:	udział w obliżu (kredytowym i pozabilansowym) na 31.12.2017 r.:
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	0	0,00%
BUDOWNICTWO	2 013	4,21%
DOSTAWY WODY, GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	180	0,38%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	250	0,52%
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	320	0,67%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJA	50	0,10%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ NIERUCHOMOSCI	182	0,38%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	61	0,13%
EDUKACJA	0	0,00%
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	45	0,09%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	1 956	4,09%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	0	0,00%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	190	0,40%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	1 535	3,21%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	34 949	73,14%
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	377	0,79%
OSOBY FIZYCZNE	5 677	11,88
RAZEM:	47 785	100,00%

W przypadku koncentracji branżowej Bank realizuje politykę dywersyfikacji branżowej portfela kredytowego. Z uwagi na specyfikę działalności branża rolnicza ma dość znaczące zaangażowanie. W ocenie Banku ryzyko z tym związane kształtuje się na bezpiecznym poziomie i nie przekracza ustalonych limitów.

Tabela: Struktura należności w wartości nominalnej według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności według stanu na 31.12.2017 przedstawia się następująco:

Istotne klasy należności	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-3 lat	3-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
Podmioty finansowe	30 458	0	0	0	0	0	0	0	0
Podmioty niefinansowe	1 661	1 926	4 304	7 298	11 525	5 912	8 958	2 016	0
Jednostki budżetowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0

RAZEM	32 119	1 926	4 304	7 298	11 525	5 912	8 958	2 016	0
--------------	--------	-------	-------	-------	--------	-------	-------	-------	---

W 2017 roku zwiększenia z tytułu dotworzenia rezerw i odpisów aktualizujących wyniosły 248 tys. zł., przy jednoczesnym ich zmniejszeniu rezerw o 163 tys. zł. W 2017 roku nie dokonano odpisów należności nieściągalnych w ciężar utworzonych rezerw.

Tabela : Uzgodnienie stanu rezerw i odpisów aktualizujących na należności bilansowe na 31.12.2017 [w tys. zł]

Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom
1. Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące od należności od sektora niefinansowego, w tym:	908	248	0	163	993	993
- w sytuacji normalnej	12	8	0	9	12	12
- pod obserwacją	2	21	0	26	16	16
- poniżej standardu	30	43	0	8	3	3
- wątpliwe	64	62	0	19	94	94
- stracone	800	114	0	101	868	868
2. Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące od należności sektora budżetowego	0	0	0	0	0	0
RAZEM:	908	248	0	163	993	993

XI. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – Art. 443 Rozporządzenia

Dany składnik aktywów traktowany jest jako obciążony wtedy gdy został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany.

Tabela : Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na dzień 31.12.2017 roku [w tys. zł]

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych

Aktywa razem	0	0	95 410	0
Kredyty na żądanie	0	0	552	0
Instrumenty udziałowe	0	0	1 205	0
Dłużne papiery wartościowe	0	0	16 160	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	0	0	72 991	0
Inne aktywa	0	0	4 502	0

XII. KORZYSTANIE Z ECAI – Art. 444 Rozporządzenia

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie posiadał ekspozycji którym przypisano wagi ryzyka według ocen jakości kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

XIII. EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE – Art. 445 Rozporządzenia

W działalności Banku w ramach ryzyka rynkowego ryzyko walutowe w portfelu oraz ryzyko rozliczenia i ryzyko cen towarów w roku 2017 nie występowały. Dla ryzyka stopy procentowej Bank nie wylicza wymogu kapitałowego, ponieważ zgodnie z zapisami Rozporządzenia działalność handlowa Banku jest nieznacząca.

XIV. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – Art. 446 Rozporządzenia

Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika przy ocenie wymogów w zakresie funduszy własnych. Nie stosuje i nie planuje stosować innych metod, w tym zaawansowanych.

Pomiar ryzyka operacyjnego prowadzony jest z wykorzystaniem:

- Zgromadzonych w rejestrze danych o zdarzeniach operacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych,
- kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- testów warunków skrajnych,
- samooceny ryzyka operacyjnego,
- wyników kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego.

Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w danym roku:

W 2017 roku w Banku wystąpiły zdarzenia o niskiej częstotliwości generujące wysokie straty finansowe, które jednak nie powodowały wyliczania dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego. Zarejestrowano 24 zdarzenia rzeczywiste, które wystąpiły w jednej linii biznesowej Płatności i rozliczenia. Kwota strat brutto z tytułu w/w zdarzeń na dzień 31.12.2017 r. wyniosła 68,41 tys. zł., natomiast kwota strat netto tj. po pomniejszeniu o uzyskane odzyski wyniosła 5,36 tys. zł. tj. 0,91% wymogu na ryzyko operacyjne. Największa zidentyfikowana strata dla ryzyka operacyjnego z tytułu pojedynczego zdarzenia rzeczywistego stanowiła kwotę brutto 65,10 tys. zł. (zdarzenie z

rodzaju – szkody związane z aktywami rzeczowymi) dotyczyła wyładowania atmosferycznego w dniu 21.07.2017r. podczas, którego zostały uszkodzone m.in. instalacja przeciwpożarowa, systemy alarmowe, urządzenia biurowe komputery. Klasyfikację zdarzeń rzeczywistych za rok 2017 wg kategorii zdarzeń w kwocie strat brutto przedstawia poniższa tabela:

Tabela : Straty brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w 2017 r.

Rodzaje zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Liczba zdarzeń rzeczywistych	Kwota straty brutto z tytułu zdarzenia operacyjnego (w tys. zł.)
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	klęski żywiołowe i inne zdarzenia	2	(S) 67,81
Zakłócenia działalności i błędy systemowe	Systemy	2	(S)0,50
Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	20	(S) 0,10
Razem		24	68,41

W ramach ryzyka operacyjnego Bank identyfikuje również ryzyko outsourcingu czyli ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania Banku, jego majątku lub pracowników. Zarządzanie ryzykiem outsourcingu odbywa się w Banku na podstawie pisemnych zasad i procedur, które opisują metody identyfikacji, pomiaru oraz monitorowania ryzyka outsourcingu. W regulacjach określony jest także zakres kompetencji poszczególnych jednostek Banku w procesie powierzenia czynności bankowych oraz czynności faktycznych związanych z działalnością bankową podmiotom zewnętrznym. Bank zakłada, iż umowy outsourcingu będą realizowane w zakresie obsługi systemów IT, w tym centrum zapasowego z dostawcą systemu głównego firmy SoftNet Sp. z o.o.

XV. Ryzyko płynności – ujawnienia wynikające z Rekomendacji P KNF

Celem zarządzania płynnością płatniczą w Banku jest zapewnienie terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Odbywa się zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a. płynności,
- b. bezpieczeństwa,
- c. rentowności.

Płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych:

- 1) w okresie najbliższego dnia (płynność dzienna i śróddzienna),
- 2) płynności do 1 miesiąca,
- 3) płynności do 12 miesięcy,
- 4) powyżej 12 miesięcy (płynności długoterminowa).

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Banku zawiera następujące elementy:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
- 2) wyznaczanie i utrzymywanie normy krótkoterminowej (LCR) oraz wyznaczenie normy długoterminowej NSFR,
- 3) zarządzanie płynnością śróddzienną i dzienną,
- 4) wyznaczanie i sterowanie płynnością krótko, średnio i długoterminową,
- 5) szacowanie, prognoza i ocena środków stabilnych,
- 6) analiza luki płynności,
- 7) dokonywanie pogłębionej analizy płynności długoterminowej,
- 8) pomiar i analiza ryzyka, monitorowanie płynności oraz kontrola przestrzegania limitów wewnętrznych,
- 9) konstruowanie i przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- 10) reakcja na zagrożenia dla utrzymania płynności, uruchomienie i realizacja planów i procedur awaryjnych,
- 11) kontrola i weryfikacja poprawności działania procesu zarządzania ryzykiem płynności,
- 12) modyfikacja przyjętych założeń oraz metod.

Bank prowadzi działania w zakresie pozyskiwania finansowania poprzez stosowanie atrakcyjnego oprocentowania lokat terminowych oraz bogatą ofertę rachunków bankowych.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym depozytów są działania reklamowe. Bank prowadzi i będzie prowadził działania reklamowe poprzez kampanie reklamowe przygotowane wspólnie z Bankiem Zrzeszającym oraz reklamę opracowaną i zamawianą samodzielnie przez Bank.

Tabela : Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

Podmiotowa struktura zobowiązań (wartość nominalna w tys. zł)		
Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2017 r.
1.	Sektor finansowy	0
1.1.	Banki centralne	0
1.2.	Banki i oddziały instytucji kredytowych	0
1.3.	Pozostałe instytucje sektora finansowego	0
2.	Sektor niefinansowy	76 810
2.1.	Przedsiębiorstwa	1 080
2.2.	Gospodarstwa domowe	74 523
2.3.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	1 207
3.	Sektor instytucji rządowych i samorządowych	2 216
3.1.	Instytucje rządowe szczebla centralnego	0
3.2.	Instytucje samorządowe	2 216

3.3.	Fundusze ubezpieczeń społecznych	0
Razem		79 026

Zgodnie z Uchwałą 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. W 2017r. nadzorcze miary płynności kształtowały się na bezpiecznym poziomie. Zarówno płynność krótkoterminowa, jak i długoterminowa były niezagrożone.

Tabela: Wyliczenie wartości miar na dzień 31.12.2017 przedstawia się następująco:

Aktywa*		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	17 673,64	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	24 970,19	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na rynku hurtowym	4 685,95	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	42 685,26	
A5	Aktywa niepłynne	5 355,72	
A6	Aktywa ogółem	95 370,75	
Pasywa*		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone z tyt. ryzyk	13 592,67	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	0,2	0,45
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1	2,54

Bank utrzymuje bufor nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych. Bufor płynności utrzymywany jest niezależnie od aktywów płynnych utrzymywanych w związku z prowadzeniem codziennej działalności, spełnienia przez Bank regulacyjnych norm płynności oraz innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku.

Bufor płynności składa się z:

- 1) części podstawowej, służącej ochronie przed krótkotrwałymi najcięższymi zjawiskami kryzysowymi, kiedy Bank musi natychmiast wygenerować płynność po przewidywalnej cenie i bez pogorszenia sytuacji na rynku (horyzont przeżycia do 7 dni),
- 2) część uzupełniająca, służy ochronie przed mniej dotkliwymi, lecz dłużej utrzymującymi się zjawiskami (horyzont przeżycia do 30 dni).

Na dzień 31.12.2017r. Bank posiadał bufor płynności w kwocie 42 644 tys. zł.

Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie kalkuluje na każdy dzień roboczy przewidziane w Rozporządzeniu CRR normy płynności:

1) Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR:

		[LC76001] C 76.00 – Pokrycie wypływów netto. Obliczenia
		[LC76002] Wartość
	[QDCL003] Zabezpieczenie przed utratą płynności	13 081 399
	[QDCL004] Wypływy płynności netto	1 872 025

[QDCL002] Licznik, mianownik		
[QDCL007] Aktywa poziomu 1, z wyłączeniem obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – zabezpieczenie przed utratą płynności (wartość obliczona zgodnie z art. 9): nieskorygowana		13 073 480
[QDCL008] Zabezpieczenie aktywami poziomu 1, z wyłączeniem obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL009] Zabezpieczenie aktywami poziomu 1, z wyłączeniem obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL010] Zabezpieczone wpływy środków pieniężnych w okresie 30 dni		
[QDCL011] Zabezpieczone wpływy środków pieniężnych w okresie 30 dni		
[QDCL012] Aktywa poziomu 1, z wyłączeniem obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – „skorygowana kwota przed zastosowaniem ograniczenia”		13 073 480
[QDCL013] Aktywa poziomu 1 w postaci obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – wartość obliczona zgodnie z art. 9: nieskorygowana		
[QDCL014] Zabezpieczenie aktywami poziomu 1 w postaci obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL015] Zabezpieczenie aktywami poziomu 1 w postaci obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL016] Aktywa poziomu 1 w postaci obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – „skorygowana kwota przed zastosowaniem ograniczenia”		
[QDCL017] Aktywa poziomu 1 w postaci obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – „skorygowana kwota po zastosowaniu ograniczenia”		
[QDCL018] Aktywa poziomu 1 w postaci obligacji zabezpieczonych charakteryzujących się wyjątkowo wysoką jakością – „kwota nadwyżki aktywów płynnych”		
[QDCL019] Aktywa poziomu 2A – wartość obliczona zgodnie z art. 9: nieskorygowana		
[QDCL020] Zabezpieczenie aktywami poziomu 2A – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL021] Zabezpieczenie aktywami poziomu 2A – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL022] Aktywa poziomu 2A – „skorygowana kwota przed zastosowaniem ograniczenia”		
[QDCL023] Aktywa poziomu 2A – „skorygowana kwota po zastosowaniu ograniczenia”		
[QDCL024] Aktywa poziomu 2A – „kwota nadwyżki aktywów płynnych”		
[QDCL025] Aktywa poziomu 2B – wartość obliczona zgodnie z art. 9: nieskorygowana		7 919
[QDCL026] Zabezpieczenie aktywami poziomu 2B – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL027] Zabezpieczenie aktywami poziomu 2B – wpływy w okresie 30 dni		
[QDCL028] Aktywa poziomu 2B – „skorygowana kwota przed zastosowaniem ograniczenia”		7 919
[QDCL029] Aktywa poziomu 2B – „skorygowana kwota po zastosowaniu ograniczenia”		7 919
[QDCL030] Aktywa poziomu 2B – „kwota nadwyżki aktywów płynnych”		0
[QDCL031] Kwota nadwyżki aktywów płynnych		0
[QDCL032] Zabezpieczenie przed utratą płynności		13 081 399
[QDCL006] Wylczenie licznika		
[QDCL034] Wpływy razem		7 488 102
[QDCL035] Wpływy całkowicie wyłączone		
[QDCL036] Wpływy podlegające ograniczeniu w wysokości 90 %		
[QDCL037] Wpływy podlegające ograniczeniu w wysokości 75 %		6 165 227
[QDCL038] Redukcja wpływów całkowicie wyłączonych		
[QDCL039] Redukcja wpływów podlegających ograniczeniu w wysokości 90 %		
[QDCL040] Redukcja wpływów podlegających ograniczeniu w wysokości 75 %		5 616 077
[QDCL041] Wpływy płynności netto		1 872 025
[QDCL033] Wylczenie mianownika		
[QDCL043] Wymóg w ramach filaru 2		
[QDCL042] Filar 2		
[QDCL001] Obliczenia		
[LC76004] C 76.00 – Pokrycie wpływów netto. Wskaźnik		
[LC76003] Procent		6,987834

Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR służy do identyfikacji rozmiarów wysoce płynnych aktywów, których utrzymanie może zrównoważyć odpływ pieniądza w okresie najbliższych 30 dni. Na 31.12.2017r. wskaźnik kształtował się na poziomie 6,99.

2) Wskaźnik płynności długoterminowej NSFR, ma pokazać w jakim stopniu Bank zabezpiecza stabilne finansowanie w okresie długoterminowym (powyżej 1 roku). Na 31.12.2017r. wskaźnik kształtował się na poziomie 185%.

Zarządzanie płynnością śróddzienną i dzienną polega na ustaleniu ilości środków płynnych potrzebnych do realizacji wszystkich zobowiązań pieniężnych w każdym dniu roboczym. Płynność krótko, średnio i długookresowa mierzona jest i monitorowana w oparciu o następujące analizy:

- 1) urealnioną lukę płynności,
- 2) osadu na depozytów bieżących i terminowych z podziałem na podmioty,
- 3) stabilności bazy depozytowej,
- 4) analiza wskaźników płynności,
- 5) analiza pozycji pozabilansowych.

Kształtowanie się luki płynności według stanu na 31.12.2017r przedstawia poniższa tabela .

Tabela: Zestawienie aktywów i pasywów wg urealnionych terminów zapadalności stan na 31.12.2017r. [w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	1D-1M	1M-3M	3M-6M	6M-12M	pow.1 roku do 3 lat	pow.3 do 5 lat	pow.5 do 10 lat	pow.10do 20 lat	pow.20 lat
1	Aktywa bilansowe i zobowiązania pozabilansowe udzielone	41240	6767	6663	8598	7893	9648	8093	2328	4174
2	Pasywa bilansowe i zobowiązania pozabilansowe otrzymane	26315	4131	4638	5427	11527	11464	14531	5286	16269
3	Luka płynności (1-2)	14925	2636	2025	3171	-3634	-1816	-6438	-2958	-12095
4	Luka płynności skumulowana	14925	17561	19586	22757	19123	17307	10869	7911	-4184
5	Wskaźnik płynności skumulowany	1,57	1,58	1,56	1,56	1,37	1,27	1,14	1,09	096

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów. Przyjęte limity wewnętrzne oraz wskaźniki płynności służą zapewnieniu właściwego poziomu płynności w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami struktury bilansu wpływającymi pośrednio na pogorszenie poziomu płynności.

Bank przeprowadza miesięcznie testy warunków skrajnych badające wpływ wystąpienia sytuacji szokowej związanej z czynnikami wewnątrz Banku, w systemie bankowym oraz będącego połączeniem obu wariantów na płynność w okresie do 7 i 30 dni. Bank posiada plany awaryjne utrzymania płynności, które opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalne stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazały się nieskuteczne.

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko

płynności są prezentowane Radzie Nadzorczej w cyklach kwartalnych. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku, a nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności sprawuje Wiceprezes Zarządu ds. finansowo - księgowych.

Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez Głównego księgowego, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Komórka ds. ryzyk i analiz ekonomicznych.

Mając na celu zapewnienia bezpieczeństwa, stabilności funkcjonowania i spełnienia wszystkich uregulowań związanych z rozporządzeniem 575/2013 UE Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie dnia 31.12.2015 r podpisał Umowę przystąpienia do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnych podstaw długofalowego rozwoju Członków, w szczególności poprzez:

- 1) stworzenie skutecznych mechanizmów zapewnienia płynności i wypłacalności Członków;
- 2) stworzenie źródeł szybkiego transferu funduszy wspomagających działania podejmowane w stosunku do Członków zmierzające do zapobieżenia lub usunięcia ewentualnego ryzyka utraty płynności lub ryzyka niewypłacalności u któregośkolwiek z nich;
- 3) wzajemną pomoc i współpracę w realizacji zadań statutowych, rozwoju i doskonaleniu działalności bankowej oraz ochronie interesów ekonomicznych i prawnych Członków.

XVI. PAPIERY KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTELU BANKOWYM- Art. 447

Rozporządzenia

Bank angażował się kapitałowo w inne podmioty wyłącznie mając na uwadze względy strategiczne i osiągnięcie długoterminowych korzyści ze współpracy. Bank nie posiadał ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe.

Na dzień 31.12.2017 Bank posiadał następujące zaangażowanie kapitałowe:

- a) Akcje w Banku Zrzeszającym Bank BPS S.A – działalność bankowa
- b) Udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS – zarządzanie systemem ochrony banków

Tabela: Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień sprawozdawczy przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje BPS S.A. Warszawa	0	1 200
2.	Udziały w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	0	5
RAZEM		0	1 205

Posiadane na dzień 31.12.2017 zaangażowania kapitałowe Bank wyceniał wg ceny nabycia z uwzględnieniem aktualizacji wartości zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków. Bank nie stosowała na przestrzeni minionego roku obrachunkowego zmiany sposobu wyceny tych aktywów. Bank nie dokonywał również odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych o charakterze udziałowym. Niedokonywano przeszacowania wartości posiadanych

zaangażowań kapitałowych. W Banku nie występowały aktywa lub zobowiązania finansowe, które należałoby nie później niż na dzień bilansowy wycenić według wartości godziwej wiarygodnie ustalonej. W kapitale własnym nie ujmowano żadnych zmian wynikających z dokonanej wyceny zaangażowań kapitałowych w innych jednostkach. W przypadku zaangażowań kapitałowych (akcje) papiery te są papierami niedopuszczonymi do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych.

XVII. EKSPozYCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – Art. 448 Rozporządzenia

Ryzyko stopy procentowej w Banku dotyczy ryzyka w księdze bankowej. Bank w 2017 roku nie przeprowadzał operacji w portfelu handlowym. W związku z charakterem podstawowej działalności Banku skoncentrowanej na obsłudze klientów detalicznych oraz założeniami polityki Banku określającymi marżę odsetkową jako podstawowe źródła przychodów, ryzyko wynikało z oferowanych produktów.

Na poziom ryzyka stopy procentowej ma wpływ struktura bilansu, która jest zdeterminowana oferowanymi produktami w taki sposób, że może to wpływać na powstawanie znaczącego niedopasowania terminów, przeszacowania czy stawek bazowych oraz ryzyko "opcji klienta".

Łączne niedopasowanie pomiędzy aktywami i pasywami oprocentowanymi na dzień 31.12.2017r wynosiło 44 485. zł, co oznacza lukę dodatnią.

Tabela: Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2017r. prezentuje się następująco:

Wyszczególnienie:	Terminy przeszacowania:				
	1D-1M	1 M- 3 M	3M-6M	6M-12M	Powyżej 12 M
Aktywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	85 567	3 302	831	29	30
Pasywa wrażliwe na zmianę oprocentowania	45 274	0	0	0	0
Luka niedopasowania	40 293	3 302	831	29	30
Luka skumulowana	40 293	43 595	44 426	44 455	44 485
Wskaźnik luki	0,45	0,49	0,49	1,50	0,50

Według danych na 31.12.2017r. oszacowany na podstawie przyjętej wewnętrznie metodologii poziom zmiany wyniku odsetkowego w sytuacji szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych przy zmianie stóp procentowych (o 200 pb. i 100 pb.) oraz poziom zmiany wartości ekonomicznej kapitału banku przy zmianie stóp procentowych o 200 pb. przedstawia się następująco:

Tabela : Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp procentowych w tys. zł:

Lp.	Treść	200 pb.	Zmiana dochodu w skali roku w stosunku do funduszy własnych %	100 pb.	Zmiana dochodu w skali roku w stosunku do funduszy własnych %
1.	zmiana wyniku odsetkowego przy wzroście stóp	935	6,88	468	3,45

2.	zmiana wyniku odsetkowego przy spadku stóp	880	6,48	455	3,35
----	--	-----	------	-----	------

Tabela: Zmiana wartości ekonomicznej kapitału banku przy zmianie stóp procentowych w tys. zł:

Lp.	Treść	200 pb.	Udział zmiany w funduszach własnych Banku
1.	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału banku przy wzroście stóp	52,75	0,39
2.	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału banku przy spadku stóp	53,02	0,39

Bank w ramach ryzyka stopy procentowej narażony jest również na ryzyko bazowe (czyli nierównomiernej zmiany stóp w poszczególnych segmentach, rynkach). Wynika to, ze struktury aktywów i pasywów oraz wrażliwość na nierównomierne zmianystawek bazowych.

Tabela: Luka nieodpasowania dla ryzyka bazowego przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie:	Terminy przeszacowania:				
	1D-1M	1 M- 3 M	3M-6M	6M-12M	Powyżej 12 M
Aktywa oprocentowane według:	61 889	0	0	0	0
- redyskonta	8 765	0	0	0	0
- Stopy referencyjnej	9 740	0	0	0	0
- WIBID/WIBOR	43 394	2 900	1 227	0	0
Pasywa oprocentowane według:	0	0	0	0	0
- redyskonta	0	0	0	0	0
- Stopy referencyjnej	0	0	0	0	0
- WIBID/WIBOR	0	0	0	0	0
Luka nieodpasowania	61 899	2 900	1 227	0	0
Luka skumulowana	61 899	64 799	66 026	66 026	66 026
Zmiana wyniku odsetkowego	217 tys. zł.				

Bank na podstawie luki ryzyka bazowego oszacował, iż w przypadku wystąpienia nierównomiernej zmiany stóp procentowych w wysokości 35pb. poniósłby stratę z tego tytułu w kwocie 217 tys. zł., co stanowi 1,60% funduszy własnych.

XVIII. EKSPozyCJA NA POZYCJE SEKURyTYZACYJNE – Art. 449 Rozporządzenia

Nie dotyczy. Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

XIX. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ - Art. 450 Rozporządzenia

Politykę i zasady wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie reguluje Polityka wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Jędrzejowie .

Jest ona zgodna z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawą Prawo bankowe, a także Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych uchwalonymi przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Nadzór nad polityką wynagrodzeń sprawuje Rada Nadzorcza Banku. Podlega ona zatwierdzeniu i weryfikacji przez Radę Nadzorczą Banku.

Realizacja polityki podlega raz w roku ocenie w ramach audytu wewnętrznego oraz ujawnieniu w ramach polityki informacyjnej banku w zakresie ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku.

Za osoby mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego zalicza się członków Zarządu Banku. Wynagrodzenie osób mających wpływ na profil ryzyka składa się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego.

Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie nie powołuje komitetu do spraw wynagrodzeń, ponieważ zgodnie z art. 3 pkt. 35 Ustawy Prawo bankowe Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie nie jest bankiem istotnym, a zgodnie z art. 9cb ust. 1 Ustawy Prawo bankowe komitet do spraw wynagrodzeń działa w banku istotnym.

Członkom Zarządu może zostać przyznana premia uznaniowa, której wysokość określa Prezydium Rady Nadzorczej biorąc pod uwagę nakład pracy Członków Zarządu oraz sytuację ekonomiczną Banku. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej dla Członków Zarządu za dany rok nie przekraczająca 2 % funduszy własnych brutto Banku jest wypłacana po przyznaniu. Wysokość zmiennych składników nie może być większa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku stażowego osób zajmujących stanowiska istotne. W przypadku przyznania premii w wysokości wyższej niż 2 % funduszy brutto banku, to nadwyżka ponad 2% w wysokości 60% wypłacana jest niezwłocznie po przyznaniu, natomiast 40 % podlega odroczeniu. Wypłata części odroczonej następuje corocznie jednorazowo z dołu w terminie sześciu miesięcy po zakończeniu trzyletniego okresu oceny efektów pracy.

Ocena efektów pracy dokonywana jest po zakończeniu roku i obejmuje 3 lata tj. rok miniony oraz 2 poprzednie lata. Obecnie oceną został objęty rok 2015, 2016, 2017.

Oceny efektów pracy dokonuje Rada Nadzorcza i obejmuje ona następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach:

- zysk brutto,
- zysk netto,
- zwrot z kapitału własnego (ROE),
- jakość portfela kredytowego,
- współczynnik wypłacalności nie mniejszy niż 12%,
- wskaźnik LCR.

Ocenie podlega stopień wykonania ww. wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w strategii Banku za dany okres.

Wartość wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku za rok obrotowy 2017:

- 1) wynagrodzenia stałe za rok 2017–315 tys. zł,
- 2) wynagrodzenie zmienne – premia kwartalna w 2017 - 177 tys. zł,
- 3) stosunek: składniki zmienne/składniki stałe – 56,2% ,
- 4) wynagrodzenie zmienne z odroczonej wypłatą, przyznane i wypłacone – nie wystąpiły , Bank w roku 2017 nie odraczał wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń,

W roku 2017 żadna z osób w Banku nie osiągnęła wynagrodzenia przekraczającego 1 mln Euro. Członkom Zarządu przysługują odprawy emerytalne przyznawane w ramach powszechnie stosowanego w Banku systemu emerytalnego.

W roku 2017 Bank nie wypłacał wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku.

XX. DŹWIGNIA FINANSOWA – Art. 451 Rozporządzenia

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji określonych zgodnie z Rozporządzeniem 2015/62 z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Bank przy obliczeniu wskaźnika dźwigni nie stosuje odstępstw określonych w art. 499 ust. 2 i 3 Rozporządzenia 575/2013. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier 1, jak i według definicji przejściowej kapitału Tier 1.

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Wielkość wskaźnika jest analizowana i raportowana do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku w ramach raportów z oceny adekwatności kapitałowej i uwzględniana w procesie bieżącego zarządzania Bankiem.

Tabela: Wskaźnik dźwigni kalkulowany wg zasad stosowanych na 31.12.2017r. przedstawiono w poniższej tabeli :

Wskaźnik dźwigni		Wartość
W pełni wprowadzoną definicję Kapitału Tier I,	Fundusze Tier I skorygowane o wartości niematerialne i prawne / Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych)	14,13
Definicja przejściowa Kapitału Tier I,	Fundusze Tier I skorygowane o wartości niematerialne i prawne, / Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych)	13,97

XXI. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZENIA RYZYKA KREDYTOWEGO - ART. 453 Rozporządzenia

Bank Spółdzielczy w Jędrzejowie wprowadził zasady zarządzania zabezpieczeniami. Zostały one określone i wprowadzone do stosowania w Banku wewnętrznymi regulacjami.

1. Art. 453.a Rozporządzenia.

- 1) Bank stosuje niektóre techniki redukcji ryzyka kredytowego zgodnie z Rozdziałem 4 Tytuł II Część trzecia Rozporządzenia w części dotyczącej stosowania metody standardowej wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, pod warunkiem, że ekspozycja kredytowa, w stosunku, do której Bank zastosował ograniczenie ryzyka kredytowego, nie będzie generować kwoty ważonej ryzykiem wyższej niż identyczna ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone.
- 2) Na dzień 31.12.2017 do redukcji ryzyka kredytowego Bank nie posiadał zabezpieczeń - ochrona kredytowa rzeczywista - art. 197 ust. 1 lit. a Rozporządzenia.

2. Art. 453.b Rozporządzenia.

- 1) Podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwość zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

- 2) W celu zmniejszenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, przy ustanawianiu zabezpieczenia Bank stosuje zasadę dywersyfikacji, zarówno w zakresie zabezpieczeń rzeczowych, jak i osobistych.
- 3) Bez względu na to, czy przy obliczaniu kwot ekspozycji ważonych ryzykiem stosowane są techniki redukcji ryzyka kredytowego czy też nie, Bank dokonuje pełnej oceny ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych i przechowuje odpowiednią dokumentację w tym zakresie.

3. Art. 453.c Rozporządzenia.

1) Bank preferuje zabezpieczenia, które mogą być wykorzystywane w celu redukcji ryzyka kredytowego, w tym w szczególności:

- a) zabezpieczenia hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej,
- b) zabezpieczenia hipotecznie na nieruchomości komercyjnej,
- c) zdeponowane w Banku środki pieniężne,

oraz inne zabezpieczenia pozwalające na pomniejszenie podstawy naliczania rezerwy celowej, wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz z wewnętrznych procedur Banku.

2) Zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczenia należności bankowych, różni się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- weksel in blanco,
- kaucja pieniężna,
- blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- poręczenie według prawa cywilnego,
- poręczenie wekslowe,
- przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
- przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/
przeniesienie własności,
- przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/
przeniesienie własności,
- zastaw rejestrowy,
- zastaw zwykły,
- hipoteka,
- hipoteka przymusowa,

4. Art. 453.d Rozporządzenia.

Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

5. Art. 453.e Rozporządzenia.

- 1) Mając na uwadze ograniczenie koncentracji ryzyka kredytowego wynikającego z zaangażowania w poszczególne grupy podmiotów, produktów, branż, zabezpieczeń, Bank monitoruje w trybie kwartalnym poziom wykorzystania limitów ograniczających nadmierną koncentrację portfela kredytowego.
- 2) Bank ogranicza zaangażowanie w pojedynczy podmiot lub grupę podmiotów powiązanych poprzez wyznaczenie, zatwierdzonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą, limitu koncentracji wobec klienta lub grupy podmiotów powiązanych.
- 3) Bank monitoruje zaangażowania pod kątem przekroczenia 10% funduszy własnych Banku w stosunku do jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych i kontroluje określony przepisami Rozporządzenia i ustawy Prawo Bankowe limit koncentracji

- zaangażowań w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych w wysokości 25% uznanego kapitału.
- 4) W celu kontroli i ograniczania ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów tej samej branży, Bank monitoruje i kontroluje branże, poprzez ustanowienie limitów zaangażowanie na branże, stosownie do związanego z nimi ryzyka.
  - 5) W ramach kontroli ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia, Bank ustanawia i monitoruje limity zaangażowania na ekspozycje kredytowe.
  - 6) Bank przeprowadza pogłębioną analizę portfela kredytowego pod kątem występowania koncentracji, uwzględniając największe zaangażowania na klientów lub grupy Klientów powiązanych.
6. Art. 453.f, 453.g Rozporządzenia – nie dotyczy.

XXII. Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku w związku z art. 435 ust. 1 pkt e. Rozporządzenia UE CRR oświadcza, że ustalenia opisane w niniejszym dokumencie „Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Jędrzejowie ” są adekwatne do stanu faktycznego a stosowane systemy zarządzania ryzykiem jak i system kontroli wewnętrznej są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

System zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej ocenia się jako dostosowany do skali i profilu działania oraz generowanego ryzyka. Bank spełnia wymogi kapitałowe wynikające z zapisów Prawa Bankowego i Uchwał Nadzorczych, a fundusze własne w pełni pokrywają wszystkie ryzyka występujące w Banku.

*Zarząd Banku Spółdzielczego
w Jędrzejowie*

Niniejszy dokument przyjęto na posiedzeniu Zarządu Banku w dniu 29 czerwca 2018 roku.